

ZEMPLÉN.

(Előbb „Hegyalja“)

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

TÖBB ZEMPLÉNMEGYEI KÖZINTÉZET ÉS TÁRSULAT KOZLÖNYE.

MECJELEN:

S.-A.-Ujhelyben,

hetenként egyelőre egyszer, kedden
Előfizetheti a szerkesztő kiadó hivatalban, Kazinczy-
uteza 505 sz. valamint Lövy A. könyvkereskedésben.
Egyes számok a fentebbi könyvkereskedésben
5 krajczárjával kaphatók.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Házhoz és postán küldve.

Egy évre: . . . 6 frt.

Félévre: . . . 3 frt.

Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.

Kéziratok valamint az előfizetési és hirdetési díjak
a szerkesztőséghez bérmentve utasítandók.

HIRDETÉSEK:

Egy négy hasábos petisor egyszerű hirdetésének
helyéért 6 kr. Kétszeriért 4 kr. Gyakoribb hir-
detések alku szerént igen jutányosán.

Bélyeg díj mindig 30 kr.

A Nyílt térben minden 3 hasábos garmond sor
díja 25 kr. mely a szerkesztőségénél előlegesen
lefizetendő.

A borok iskolázásáról.

II.

Nem mondunk újat, de annál igazabbat, ha azt merjük állítani, hogy vannak a külföldi bortermelő országok közt olyanok, melyekben a szakértelmiség azon foka a bortermelő közönség minden rétegeiben már régóta gyökeret vert, mely a nyers boranyag correct kiállítására megkivántatik; nem esoda tehát, ha a boranyag eredeti jeles qualificatiója esetében a borok további rendes iskoláztatása más miveletekre nem szorul, mint azon egyszerű óvszerek s egynémely positiv eljárások pontos alkalmazására, melyeket már korábban olvasóink figyelmébe ajánlottunk.

Ahol a termelő már szőlője kiültetésekor, vidékének megfelelő nemes szőlőfajok beszerzéséről gondoskodott s azokat szakismerettel meg is miveltte; termését féltett korában be nem szüretelte; szüretkor fürtjei javát az alávalótól s csutától kellőleg elválasztani el nem mulasztotta, az évjárat mostohaságának netaláni hiányait ildomos kézzel mustjáb-

ban azonnal megorvosolta s azt gondatlan sietséggel a szőlőhajakban foglalt csereny kiáztatása előtt, az erjedésnek át nem engedte, s a beállt erjedést a körülményekhez képest öntudattal s helyesen vezérelte; s uraim, ha van ily szerencsés szervezetű bortermelő ország, — és pedig, hogy a külföldön néhány van, az kétséget sem szenved, — akkor épen nem csodálkozhatni azon, ha az ottani borkezelés céljait a lehető legegyszerűbb miveletekkel s eszközökkel eléri, mert a jelesen készült boranyagot nemcsak hogy igen könnyen lehet kezelni és iskolázni, hanem sokszor el sem lehet rontani, daczára a legfonákabb eljárásoknak.

S már most legyen szabad ezen csekély előzmények után, azt a kérdést kockáztatnunk: vajjon merheti-e a magyar szőlősgazdák legnagyobb része jó lélekkel állítani, hogy a nyers boranyag elkészítésében és előállításában magát a correctség fentebb kiemelt eljárásaihoz tartja s szabja?

Nem várom ugyan be a feleletet, de ha haragba is kerülne, kockáztatom még egy igazságnak kimondását, hiszen benne vagyok már!

Nekem t. i. úgy tetszik, mintha a magyarnak véreben volna, hogy általában véve az első neveléssel keveset törődik.

Nézzük saját gyermekeink első nevelését.

Nemde, hogy azok is jobbra csak úgy nőnek fel, mint neveletlen vadoncz az erdőben, holott a gyermek viaszlágy-ságu testében és lelkében a helyes szülői és iskoláztatási irányadás, gondos kertész módjára könnyen módosíthatná s akadályozhatná még meg azon terdekinövéseket, melyek később az első nevelés hiánya miatt vad görcsöké nővik ki magukat s végre csak a fűrész és balta — a deres és akasztófa segítségével már nem is orvosolható, hanem kiirtandók lesznek.

Borainkkal sem vagyunk másként!

S midőn annak nyers anyaga, melynek első gyengéd, de biztos irányadását már a természet elmulasztotta, későbbi iskoláztatásában vagyis kezelésében szintén heroicusabb miveletekre szorul akkor ne lássunk azokban sem többet, sem kevesebbet, mint ama kelleetlen kényszerűség cselekvényeit, melyekkel az

TÁRCZA.

OKTALAN PANASZ.

Ember a nagy eget meddig ostromolja,
Megérdemelt sorsát meddig káromolja

Oktalan panaszsza?

Fény s igazság elől zárva szemét, szivét,
E hatalmak ellen meddig vonja ivér
Sikeretlen harczczal?

Ne utalj ott sátán s ördög lételére,
Ahol minden ember a maga képére

Teremti istenét,
És felruházván azt szenvedélyeivel:

E hazug szent az, ki minden gonoszt művel,
S fényért adja — bűnét. . .

Meddig daczol veled az álbölcsek kénye?

Kelj föl, erkölcsvilág öröklő törvénye

És boszuld meg magad!

Boszuld meg a menyét s földet az emberen,

Kinél helyet nem lel a józan értelem,

Ki téged megtagad.

Miskolczy P.

A marseillais.

A marseillais egyébaránt az épen most ostromlott Strassburg sánczain belől fogamzott meg. Meglepő szeszélye a sorsnak. Ugyanazok a falak romboltatnak le tehát mostanában ellenséges bombák ezreitől, melyeken belül egy ellenséget öldöklő dal szülemlett; az a dal, mely az egyesült osztrák és porosz hadakat messze üze a határokról. Im most a porosz harczki kiirt egymagában teszi csuffá a francziák haderejét. A szabad-

ság és zsarnokság harczosai között itt a kinzó ellentét.

A dal Rouget de Lisle költői lelkéből fakadt. Ez egyén, ki, mint katonatiszt a strassbourgi helyőrségnél szolgálta hazáját, a könnyüvér földjén, a Jurában látott napvilágot. Az egyenruha nem fojtá el benne az ábrándozásra való hajlamot, s nem a szabadelvü eszmék iránti ragaszkodást. A katonai szolgálat alatt, mely béke idején annyira árja jellemnek és tiszta erkölcsöknek, jó vezető csillaga megszabadítá a rossz szokások eltanulásától. A kártya és tobzódásnak nem volt barátja: hanem azért nem kevésbé harczias szellemü társainál. Unalmát a zongorába és költészetbe fojtá, vagy a strassbourgi polgármester barátságos családjának körében üzte e. Itt csaknem mindennapos vendég volt, s a szívesen látott tiszt a művelt lelkü emberek közt otthonosan találta magát. Nem ritkán osztották meg vele asztalukat, mely az akkori drágasági viszonyok közepett termé-

előbbre haladt tudományosság az első nevelés mulasztásait helyre ütni törekszik, ezéjait minde resetre még jobban érvén el, mint amott fűrés- és baltával, deres és akasztófával.

Ha tehát borászközönségünk — ezen előzmények után boraink iskoláztatására térvén ismét vissza, — pinczebeli eljárásainkat illetőleg oly javaslatokra is akad, melyek talán a rendkívüliség jellegével bírnak, akkor ne nézze bennük a borok rendes iskoláztatásának műveleteit, hanem az előbbre haladt borchemia azon orvosszerit, melyekkel az, t. i. a borchemia, hol elpalástolni, hol gyökeresen megorvosolni törekszik ama hibákat, melyek a magyar borokban az elhanyagolt első nevelés miatt, majdnem kivétel nélkül gyökeret vertek és előttük, legnagyobb kárunkkal, ép ez orvosolatlan állapotuk miatt a szerencsés és jövedelmező borkereskedés hasznait elzárta.

Egészséges, a szakértelmes termelő által az első nevelés jótéteményeiben részesített borok nem szorulnak az ezentúl elmondandó iskoláztatási fogásokra: de mivel fájdalom, a magyar borok termelőinek szokásos hanyagsága és az okszerű rendes iskoláztatás s első nevelés elmulasztása miatt, a correct készítésű borok közé rendszeren nem tartoznak: kénytelenek vagyunk a borok iskoláztatása rovatában még a következő miveletek ismertetéseinek is helyet engedni.

(Folyt. köv.)

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló szentesített törvény.

II. Fejezet.

28 §. A bizottság választás alá eső tagjai évenként 6 évre választatnak.

A legelső alkalommal megválasztottak közül az első három év leteltével, minden egyes választó kerületre és alkerületre nézve, külön-külön eszközölt sorshuzás útján a választottak fele kilép.

Jövőre pedig minden három év leteltével azok lépnek ki, a kik a szabályszerű 6 évet már kitöltötték.

A sorshuzást a közgyűlésen az elnök eszközli.

A kilépett tagok újra választhatók.

29 §. Az, a ki elveszti időközben tagági képességét, megszűnik tagja lenni a bizottságnak, helye pedig, valamint időközben elhunyt és leköszönt tagok helyei is, minden év véghunyt töltetnek be azon kerület vagy alkerület által, a mely által megválasztottak.

30 §. A bizottság választás alá eső tagjainak megválasztása csak a legtöbb adót fizető névjegyzékének összeállítására, illetőleg kiigazítása (22. §.) után történhetik.

A választás napját a közgyűlés tűzi ki. Az alispán, illetőleg polgármester az igazolt tagok névsorát tájékoztató végett közzétenni, s egyszersmind a választás napját kellő időben kihirdetni köteles.

31 §. Ha olyan választatik meg, a ki mint egyik legtöbb adót fizető már tagja a bizottságnak és a választást elfogadja, helye a sorrendbe következő legtöbb adót fizető által pótolatik.

32 §. Az, a ki több helyen választatik meg, azon kerületet fogja képviselni, melyet a főispánhoz (főkirálybíró stb.) intézett nyilatkozata szerint képviselni kíván.

A többi kerület újból választ.

33 §. A választás a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazatlapon által történik.

Ha a szavazatlap több nevet tartalmaz, mint a hány bizottsági tagot a kerület választani jogosítva van, az utólirott nevek számba nem vétetnek.

Ha többen egyenlő szavazatot nyertek a fölött, hogy melyik legyen bizottsági tag, a választási elnök által kihuzott sors dönt.

34 §. A választást, helyi viszonyokhoz képest egy vagy több kerületben, a közgyűlés e célra megválasztott küldött, mint elnök vezeti.

A választók a választás megnyitáskor a küldött mellé 4 bizalmi férfit jelölnek ki.

Ha e joggal élni nem akarnak, a bizalmi férfiakat a küldött nevezi ki.

A választásnál az érdekelt község bírái és jegyzői, illetőleg a hatósági közegek hivatalból jelen lenni s a szavazók azonoságára felügyelni kötelesek.

35 §. A választás egy s ugyanazon kerületben, illetőleg alkerületben egy napnál tovább nem tarthat.

Kezdődik reggeli 8 órakor és végződik esti 6 órakor.

A határidőn túl szavazatot elfogadni nem szabad.

A választások törvényhatósági joggal felruházott városokban 3, más törvényhatóságokban 8 nap alatt valamennyi kerületre és alkerületre nézve befejezendők.

36 §. A szavazatok összeszámítása nyilvánosan történik.

Ha az összeszámítás félbeszakittatik, vagy egy napról a másikra tétetik át, a jegyzőkönyv és a beadott szavazatlapon a szavazatszedési szekrénybe záratnak, melyet

a küldött két bizalmi férfit s a községnek e célra kijelölt lepecsételnek.

A választás eredményét a küldött azonnal kihirdeti, szavazatlapon s jegyzőkönyv bemutatása mellett, eljárásáról a törvényhatóságnak jelentést tesz.

37 §. A választási eljárásra vonatkozó panaszok, vagy megválasztott tag választási képessége ellen tett észrevételek, a választástól számított 15 nap alatt az igazoló választmányhoz (22. §.) nyújtandók be.

38 §. Az igazoló választmány határozatai szabályszerűleg kézbesítetnek, s a kézbesítéstől 15 nap alatt a törvényhatósági bizottság által 3 évre választott 5 tagú állandó bíráló választmányhoz föllebbezhetők, melyek a vitás kérdésekben végérvényesen döntenek, és melynek elnöke a főispán, akadályoztatása esetében az alispán, illetőleg polgármester.

A megemmisített választások helyét, az új választást a közgyűlés rendeli el.

Ha a választás valamennyi választókerületben végbement s a választás alá eső bizottsági tagok $\frac{3}{4}$ -de igazolva van, a főispán (főkirálybíró sat.) közgyűlést hirdet; a közgyűlésen a megyei bizottságot alakultnak jelenti ki.

40 §. Az elnök a bizalmi férfiak s a községi előljárók s jegyzők, s általában a szavazók a törvény különös oltalma alatt állanak.

A személyes bizottság tekintetében, ugyanazon rendszabályok alkalmazhatók, melyek az országos képviselő-választásoknál alkalmaztatnak, s az elkövetett vétségek a választási törvény szabványai szerint torolhatnának meg.

(Folyt. köv.)

Mi hír a hazában.

— Az északkeleti vasut-társaság közlekedési üléseben dr. Stroussberg főállalkozó nevében kijelentetett, hogy a különböző vonal részek következő időszakokban fognak a forgalomnak átadatni: a debreczen-károlyszatmári f. évi november 1-én, a szatmár-királyházi december 31-én, a királyháza-bustyaházi 1871 május 1-én, a bustyaháza-szigeti 1871 október 1-én, a s.-a.-ujhely-legenye-csapi 1871 április 1-én, a szerencs-s.-a.-ujholyi 1871 április 1-én, a csap-királyházi 1871 július 1-én, a bágyu-munkácsi 1871 október 1-én, a legénye-kaszui 1871 december 31-én. Legénye az a pont, a melynél a przemysl-lubkov-homonnai vonal az északkeleti hálózatba befut. Ezt kiegészítőleg arról is értesültünk, hogy az északkeleti vasut-társaság által elvállalt nyiregyház-ungvári vonalnak ungvár csapi része 1871 július 1-én, a csap-nyiregyházi rész pedig azon évi december 31-én fog a forgalomnak átadatni.

— A salgótarjáni vasútiomító rész-

szetesen szegényes volt. Rouget de Lislenek a maire leányához gyöngéd vonzalma is, mely azonban a bevallás prózai álláspontjára soha nem jutott, — becsessé tette a Dietrich-esaládnál való látogatásokat. A ragaszkodás, melyet e szűz a legszeretreméltóbb naivsággal a fiatal tiszt iránt tanusított, kellemes varázsszal vevé körül napjait. A hazafias neveltetésű leánytól tanulta kitartó hévvel szeretni hazáját. Finom modora, kellemes társalgása, csinos alakja, tréfás megjegyzései kedvenczvé tették őt a családnak, melynek utóbb szintén rendszeres tagjául tekintették, s maguk a maire leányai egy tesvér bizalmaságával beszélgettek vele. Mindnyájan szívből szerették és legbensőbbben besülettek a derék katonatisztet.

1792-ik év január havának egy napján estelire marasztalták Rouget de Lislet. Az étkezés egyszerűen és katonásan csupán sódarból és barna kenyérből állott, ámde vidor kedélyük, barátságos érzelmeik és család-

dias társalgásuk fűszerezte a szűk lakomát és feledteté velük annak hiányait. Derült hangulat ömlött át az egész baráti körön. Dietrich rózsás kedélyhangulatában utolsó palack borát is asztalra tétette „hadd merítsen Lisle ennek utolsó csepjéből, — ugymond, — egy oly himnust, mely az itasságot, melyből fakadt átülteti a nép lelkébe”.

Éjfélig üritgették ki, élénk és mindinkább szelesebb kedvű beszélgetés kíséretében a palack tartalmát. Ez időtájt szívélyes keszcsorítások közt váltak meg. Kinn a természet csikorgó fagyba öltözött, mely a hazafelől balagó tisztnél a borhevének kitörését késleltette. Amint magános szobájába ért, tántorogva dőlt a zongorája előtti székre. A szesz át-meg átjárta agyát, s képzelődésének szilaj ménét felszabadítva, lelkében a műzsák csókjaitól érintetett. Szíve fenséges érzelmek által felizgatva hevesen lüktetett. Erős és szakadozott léptekkel járt fel s alá szobája padlózatán, s dalolni kezdett, olykor-olykor

zongorájához is rohanva, és ez eszközön bosszátva szabadon magasztos érzelmeit, úgy hogy majd a vers támadt gyorsabban a zenénél, majd a zene a versnél. Rouget de Lisle legalább nem tudott magának számot adni, hogy melyik volt elsőb a másiknál.

E költői felmagasztosulás, az előre haladt idő, s az ital által fokozott kéj végre aléltásba ejtette idegeit, szempilláit az álmat hozó jótékony szender fogá be, zongorájára dőlt és mélyen elaludt.

Délfelé járt a nap midőn felébredt. Amint mámortól nehézkes fejét felemelte rögtön a dalra eszmélt vissza, melyet éjjel költött és eljátszott. Emlékezete azonban csak nagy nehezen bírta összetákolni a szöveget és a dallamot, mint nehezen bírjuk néha legés legkedvesebb álmainkat életre serkenteni és annak minden részletére visszaemlékezni. Mihelyt ebbeli munkájával készen volt, és a dal papíron feküdt, hogy onnan bejárja a világot, szerzőnk őszinte örömmre buzdulva

vénytársulat gr. Andrássy Manó elnöke alatt szept. 29-én gyűlést tartott. A tanácskozás eredménye az lett, miszerint 800,000 forint erejéig elsőbbségi kötvények 100 és 500 forintjával fognak kibocsátatni.

— **Kuriozum.** A napokban a győri vasút állomáson a következő távirat adott fel: „An Herren S. N. Arad. Nachdem die Fräulein Katzen bereits angekommen sind, so werden Sie aufgefordert in Ménes sogleich zu erscheinen: Sonst sind Sie kein gestieflter Kater, sondern ein Schmetterling. Cziczuska.“ — Hogy e távirat nem mese, hanem valóság, kezeskedik róla az „Alföld.”

— **Debreczenben** a löverseny igen érdekes gyalogfutó verseny előzte meg. Öt sportsman futott s ezek közül a kitűzött díjat hg. E. nyerte meg.

— **A miskolczi színházat** a közlelbi színidényre Sztupa Andor színiigazgató nyerte el, ki is színielőadásait f. hó. 15-én már meg is kezdte.

— **A miskolczi nőegylet** legközelebbi gyűlésében elhatározta: hogy az ottani árvaház javára bazar-t rendez, mely két nap, f. hó 19 és 20-án lesz nyitva.

— **Liszt Ferenc** e hóban üli meg 60-ik születésnapját b. Augusz a maestro egyik legkedvesebb barátjánál Szegszárdon. Az ünnepélyes napra Pestről is többen készülnek lerándulni.

— **Az örmények** Erdélyben 1876-ban ottani letelepedésük 200 éves jubileumát nagy ünnepélyvel készülnek megtartani.

— **A régi öt forintos** (vörös alapu) bankjegyek csak is e hó végeig fogadtatnak el a nyilvános pénztáraknál, s 1870. év végeig még beváltatnak, azután értéküket elvesztik, mire jónak látnak előre figyelmeztetni olvasóinkat.

— **Csege szabolcsmegyei** község engedélyt nyert, hogy évenként apr. 12, és nov. 15-ét megelőző hétfőn országos, s ezenkívül minden pénteken heti vásárt tartasson.

— **A makói plebános** az aradi vértanuk emlékére a requiemet mult évben 7 forintért, az idén 8 forint 70 krért tartotta meg, azonban most négy nap mulva visszaadta a pénzt. Ez aztán hazafias nagylelkűség!

Ujdonságok.

(M.V.) Mult hó 12-ik 13-ik 14-ik és 15-ik napjain tartatott meg a magyar-gácsországi vasút bánóczi-mihályi darabjának közigazgatási bejárása a közlekedésügyi ministerium küldöttjei, az alapító társulat és a megye képviselőinek jelenléte s közreműködése mellett.

A működés Mihályiban vette kezdetét, ahol ezen vasut a Mihályi helysége mellett létesítendő közös indóházból kiindul az északi-keleti vasut s. a. új hely szalánc-kassai szárnyvonalából, s így az első állomás is itt lesz, — a honnan azután a pálya Lasztócz helységéhez közel visszakanyarulva, a lasztócz-velejtei magaslattól Velejtéhez közel a legalacsonyabb ponton áthágván, ugyanitt egy egy percznyi megálló hely létesítetik csupán személyforgalom számára. Innen a pálya Kelecseny és Isztánc közé jö le a magaslattól s az utóbbi helység alá kanyarulva, ezen ponttól tökéletes egyenességben, s a terebesi erdő nyugoti szélét átmetszve Terebes északi végét közelíti meg, hol is a Miglész és Gálszécs felé vezető országút mellett közvetlenül lesz az állomás, ahonnan azután kissé jobbra fordulva s a Bodrog (előbb Tapoly-Ondava) árkat s töltéseit áthidalva Bánócz déli végéhez jut, ahol szintén állomása leend.

A pálya esen darabjának építéséhez azonnal hozzá fognak a vállalkozók, s az építési engedélyt a nagy birtokosok már meg is adták.

Ezen pályának előbb bejárta bánóczi-homonnai részén azonban már közel két mérföldnyi hosszúságban a földmunkálatok, s részben az egyes hidak és őrhazak is készen állanak, a bánóczi bevágáson is már pár hét óta dolgoznak.

Az egész homonna-mihályi pályadarab a jövő évi ősszel át fog a forgalomnak adani, s tartunk tőle, hogy akkor még a mihályi-új helyi darab nem lesz egészen kész.

Azon mozdonyok, melyek e napokban Nagymihályba hozattak, a homonna-bánóczi, pályadarabra szánvák, mely már jövő évi tavasszal készen lesz, és azon kövek, fák, kavics, s más anyagok fognak a pálya bánóczi-mihályi részére szállítatni, tehát ezen most hozott mozdonyok nem a földmunkálatnál fognak használtatni, de magán a pályán. Nevezetesebb földmunkák lesznek Bánóczon egy nagyobb, és a velejtei magaslattól egy kisebb bevágás, de alagut itt sehol sem lesz, csupán Palota és Lupkov közt a határszélen.

(!) **Chronique scandaleuse.** Tokajban egy elmebeteg kántor — mint onnan értesítenek — örütségi rohamában az orgona elé ült s a misét az ismeretes trivial Schneider Fanni szövegének éneklésével kezdte meg. Persze, hogy száját rögtön betömtek,

de a scandalum azért mégis csak megtörtént. — Az elmebeteg — mint halljuk, a megyei kórházba lett beszállítva.

(!) **Herman Mihály** a „Diana” fürdő vendéglőse, a balkör üresen álló néhány szobáját kibérelte s ott a téli időny alatt november hó 1-től állandó étkezési helyet nyit. Hermannak igen izletes s a mellé jutányos konyhája van, amiért is melegen ajánljuk a jól étkezni szeretők figyelmébe.

(!) **Kolbásán** — mint levelezünk értesít — ismét nagy tűz volt. Több lakház és gazdasági épület lett a pusztító lángok martalékává.

(!) **Ujhelyben** igen sajátságos módon javítják az utcái kövezetét; t. i. ráhordanak, mint az országutakra kockaköveket, azt összetörik s úgy borítják be aztán a kiköpt helyeket a járó-kelő lakosság nyaktörő kényelmére. Mi mindjárt lapunk megindításakor ajánlottuk az utcáknak hengerezés általi javítását, mely jutányos és a célnak mégis megfelelő; azonban a város anyagi helyzete még e legolcsóbb út javítási rendszert sem foganatosíthatja. Kell pedig végtére is valami expedienst kitalálni, a város és megye együttesen mégis tehetnének valamit, ha egyébkép nem, kövezeti vámszedése által. Ha Tokaj megkapta erre az engedélyt, Ujhelytől sem tagadná meg, először mert a megye székhelye, s másodsor mert oly forgalmi pont, amelynek jó utcái kövezetre halaszthatlan nagy szüksége van.

(!) **A közös hadsereg** czéllövészete mult szombaton berekesztetett. Vendégek nagy számmal voltak jelen, s mint más alkalommal úgy most is kedélyesen mulattak.

(!) **Véres verekedés** volt a mult héten egyik kispiaczi korcsmában bodroghközi parasztok és honvédek között. Ez utóbbiak szuronyait használták s egy pár embert csuful megvagdaltak. Ismét egy adat a katonaságnak szolgálaton kívüli fegyverviselés veszélyességéről, mely ellen már a közvélemény — fájdalom eredmény nélkül — többször hangosan kikelt. A tettesek elfogattak s a vizsgálat ellenök megindítottak.

* **Gr. Barkóczy család**, mint Varanóról értesítenek bennünket, közelebb ismét nagylelkű alapítványt tett. A varanói községi iskola részére ugyanis, egy épületet ajándékozott s egy belső telket tanítói lakul, melyen az épületeket szintén az ajándékozó nagylelkű család emelendi. Ezekon kívül 2000 forint alapítványt tett a tanító-díjazásra s 10 hold földet rendelt a tanító fentartására. Mint tudjuk e nemes grófi család már 9 népiskolát állított fel és alapított uradalmában. Sokáig álljon fenn és virágozzék a jótéteményekben fáradhatlan derék család, a haza és az emberiség emelésére és boldogítására.

* **Hatschek Jozsef** pesti látszerész ajánlja dusan fölszerelt látszerési áruaktárát a közönség figyelmébe. Elfogad és be-

tapsokban tört ki, s azonnal szaladt kebelbarátaihoz, az öt mindenkor megérteni képes Dietrich családhoz. A család fő ép a kertben konyhakertészettel foglalkozott. Alig olvasá el ez a neki bemutatott dal első versszakát, a faképnél hagyva költőnk, futott neje és leányaihoz, azokat és néhány zenétőt a legnagyobb gyorsasággal egybegyűjtött, s ez utóbbiak saját hangszereiken, legidősebb leánya zongorán kíséré a Rouget de Lisle által énekelt dalt. „Az első versszakra”, — mint Lamartine megjegyzi, — „az arcok elhalványodtak, a másodikra a könyvek megáradtak, és az utolsókra a lelkesültség rajongása kitört”. A hatást nem kevésbé mozdította elő Rouget de Lisle hajlékony, férfias hangja.

Az új dalnak mihamar híre szárnyalt. A fentebbi kised kar nem fogyott ki a dicsegetésből, mindenfelé e dalról beszéltek. Strassbourgnban általános lön az óhaj azt nyilvánosan hallani. Rouget de Lisle ismerősei

részéről dicséretekkel halmoztatott el és felkérte annak nyilvános előadását megengedni. A kíváncsiság végre néhány nap mulva kielégítést nyert; a dal a strassbourgi közönség előtt játszott. Innen városról városra tartotta diadalmas bevonulását, s főképp a Marseilleiek részéről hő rokonszenvvel karoltatott fel, hol magánlakokban és közhelyeken, színházakban és klubokban egyaránt daloltattott, s az e városban alakult újoncsapatok voltak elterjesztő közegei. Franciaország, mint már fent is említett, ez emberektől tanulta el, kik azt újkorban folyton hangoztaták e hatalmas nemzeti dalt.

A marseillais különben végzettszerű kiemeléssel birt a családra, hol bölcseje ringott, nem kevésbé magára a derék szerzőre is. Dietrich ugyanis e dal hangjai mellett hurezoltatott később a nyaktól alá, mint királypárti nemes. Rouget de Lisle pedig, mint a király állandó híve, szökni volt kénytelen, és midőn, mint száműzött bujdokolt

volna hazája határhegyei között, halálos szorongatás szált lelkebe, valahányszor saját dala esendült meg fülében. Fél a bitótól, melyre jut, ha elfogatik. Így fogott a gyermek tört saját apja, a szülött szülője ellen.

A dal most is él s élvi fog, míg francia vér fog pezsegni az ereken, de azért századik francia sem tudja, ki hát e dalnak alkotója.

Nemcsak a francia nép az, mely átirzi annak minden ízét, át tudjuk mi is magyarok, kik szintugy szabadság után epedünk és gyűlöljük a szolgaságot.

Miért ne lelkesülnénk mi is tehát a francia nemzeti himnusz hangjaira, miért ne tapsolnánk a mostanában divatosá vált dal hallatára?

Y. Gy.

